

**ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ:
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ОЧИМА ЗДОБУВАЧІВ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
«ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ» ТА «ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАНА СПРАВА»**

В умовах пандемії COVID-19 одним із найбільш важливих завдань сучасної освіти стало забезпечення високої якості навчання, що здійснюється дистанційно. Особливо чутливими до таких змін є програми підготовки здобувачів за спеціальностями, невід'ємною складовою яких є лабораторні заняття, що проводяться в спеціалізованих лабораторіях. З метою виявлення проблем, які виникають при цьому, було проведено дослідження, результати якого представлено в цій роботі.

Дослідження проводили серед здобувачів вищої освіти рівня бакалавр спеціальностей «Харчові технології» та «Готельно-ресторанна справа» четвертого курсу, які вивчали у весняному семестрі 2019/2020 н.р. дисципліни «Кондитерське та пекарське мистецтво» та «Етнічна кулінарія». Робочими програмами дисциплін передбачено проведення як лекційних, так і лабораторних занять. В умовах карантину викладання курсу здійснювалося дистанційно із використанням віртуального навчального середовища Moodle, сервісу проведення віддалених онлайн-конференцій Zoom, а також месенджера Telegram. Лекційні заняття проводилися у вигляді тематичних лекцій із супроводом мультимедійними матеріалами, які демонструвалися через спільний екран відеоконференцій. Відпрацювання лабораторних занять здійснювалося в чотири етапи:

- 1) самостійне опрацювання здобувачем методичних вказівок до виконання індивідуального завдання до лабораторного заняття;
- 2) самостійне відпрацювання рецептури та технології виробу згідно з індивідуальним завданням у побутових/лабораторних/виробничих умовах;
- 3) самостійне оформлення відеозвіту за роботою та розроблення проектів нормативно-технічної документації на відпрацьований виріб;
- 4) робота в групах – обговорення матеріалів заняття: перегляд і аналіз підготовлених відеосюжетів та проектів нормативно-технічної документації.

Відгук від здобувачів вищої освіти отримано шляхом проведення анонімного опитування з використанням Google форми. У опитуванні взяли участь 15 студентів, серед яких 40% не пропускали заняття, 27% відвідали переважну кількість лекційних і лабораторних занять, 27% відвідували головним чином лише лекційні заняття, 6% опановували курс самостійно.

За результатами опитування встановлено, що 100% респондентів відзначили повноту наданих матеріалів для підготовки до складання іспиту. Переважна кількість респондентів відзначила зацікавленість у процесі обговорення відеосюжетів, підготовлених колегами, на занятті, а також його ефективність як способу навчання.

Кількість здобувачів, які задоволені результатами прослуховування курсу та вважають його корисним для себе, становила 93%. У той же час у порівнянні з очним навчанням студенти за 5-бальною шкалою прослуханий курс оцінили на: «відмінно» – 20%; «добре» – 40%; «задовільно» – 33,3; «незадовільно» – 6,7%.

Серед головних недоліків дистанційного навчання взагалі та організації проведення прослуханих курсів зокрема здобувачі відзначили:

- незадоволення якістю інтернет-зв'язку під час використання віртуального навчального середовища Moodle;

- надмірне навантаження через необхідність працювати цілий день з комп'ютером (розкладом було передбачено проведення, як правило, 3–4 пар різних занять із перервами між парами по 10 хв) та, як наслідок, втрату уважності після 2 годин роботи;

- труднощі із виконанням індивідуальних завдань у побутових умовах (відсутність спеціального устаткування, а також необхідність самостійного виконання завдання – без присутності викладача);

- трудомісткість оформлення відеозвіту.

Переважна більшість здобувачів вищої освіти відзначила також пріоритетність проведення лабораторних занять очно у спеціалізованих лабораторіях у навчальному закладі.

Аналіз отриманих від здобувачів вищої освіти даних дозволяє стверджувати, що здійснення навчання у дистанційній формі вимагає значної адаптації порівняно з очним навчанням, а саме:

- 1) забезпечення високоякісного інтернет-зв'язку для всіх учасників навчального процесу, а також наявність спеціалізованих кабінетів для проведення занять у дистанційному форматі;

- 2) адаптації розкладу до умов дистанційного навчання (наявність перерв між парами не менше 1 години);

- 3) зменшення звітної документації до лабораторних занять, приділення більшої уваги обговоренню та аналізу отриманих результатів.

Серед перспективних напрямів роботи щодо підвищення якості дистанційного навчання можна виділити необхідність розроблення інтерактивних діджитал-підручників для можливості самостійного опанування навчального матеріалу здобувачами вищої освіти, а також розроблення спеціальних тренажерів, імітаторів та навчальних відеоматеріалів для можливості адаптації лабораторних занять до проведення в дистанційній формі. Очевидно, що визначені напрями потребують: системної взаємоузгодженої роботи колективів, що складаються не лише із науково-педагогічних працівників, але і фахівців із програмування та відеомонтажу; додаткового фінансування; витрат часу на розроблення навчально-методичних матеріалів та їх попередню апробації.